Avskrift

BESLUT

29.9.1971 11.121-1733-71

Eva Sandberg
Box 363
890 21 DOMSJÖVERKEN

05. 10.

Bildande av naturreservat på Södra Ulvön i Örnsköldsviks kommun

1 kartbilaga

Med stöd av 7 § naturvårdslagen beslutar länsstyrelsen att fastigheten Ulvön 5:18 på Södra Ulvön i Örnsköldsviks kommun, med undantag av viss tomtplats, skall utgöra naturreservat på grund av områdets betydelse för kännedom om landets natur och för dess betydelse för allmänhetens friluftsliv.

Reservatet, som omfattar ca 200 hektar, har markerats med grön färg på till ärendet hörande karta.

För reservatet fastställer länsstyrelsen med stöd av 8 och 10 §§ samma lag följande föreskrifter.

Reservatföreskrifter gällande förfogandet över fastigheten

Det är förbjudet

att uppföra byggnad

att bedriva någon form av täktverksamhet, schaktning, fyllning eller liknande ingrepp, som väsentligen kan skada markytans form såvida icke ingreppet är att hänföra till företag enligt gruvlagen

att utan länsstyrelsens tillstånd framdraga luftledning eller jordkabel

att uppsätta stängsel eller eljest vidtaga åtgärder som hindrar eller försvårar allmänhetens möjligheter att nyttja området för bad och rörligt friluftsliv

att utan länsstyrelsens tillstånd uppsätta skyltar, anlägga vägar, bryggor eller liknande anordning

att upplåta plats för varaktig camping

att utföra avverkning eller röjning på impedimentmark

att så eller plantera för trakten främmande växter, buskar och träd

Reservatföreskrifter gällande allmänheten

Det är förbjudet

att förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning, till exempel klapperstensfält

att skada vegetationen genom att exempelvis uppgräva växter, avsiktligt uppriva moss- eller lavtäcke eller bryta kvistar från levande eller döda träd och buskar

att vidtaga åtgärd som kan verka störande på djurlivet, exempelvis från nära håll fotografera fågelbo, lya, gryt eller motsvarande

att släppa fri hund, katt eller andra djur inom området

att utföra vetenskapliga eller andra undersökningar utan tillstånd av länsstyrelsen

att framföra motordrivet fordon

I övrigt erinras om de förbud, som allmänt gäller, varvid här kan nämnas förbud mot

att olovligen av växande träd taga, ris, gren, näver, bark, löv m m (12 kap 2 § brottsbalken)

att skräpa ned i naturen med plåt, plast, glas, papper, avfall eller annat (23 § naturvårdslagen)

att handha eld eller brandfarligt föremål på sådant sätt att därav lätt kan uppstå brand (10 § brandlagen)

Allmänheten äger rätt att för framkomst passera över den från reservatet undantagna tomtplatsen inom ett 30 meter brett område räknat från strandlinjen.

Vård- och förvaltningsbestämmelser

Reservatet skall vårdas för att tjäna som rekreationsområde med beaktande av att detsamma skall bibehålla sin nuvarande naturmiljö och landskapsbild. Vid skogliga åtgärder bör hänsyn tas till ovan nämnda syften.

Reservatet skall förvaltas av markägaren i samråd med skogsvårdsstyrelsen. Reservatet skall benämnas Södra Ulvöns naturreservat och utmärkas av skogsvårdsstyrelsen i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

Besvär över detta beslut anföres hos Konungen. Besvären skall ha inkommit till jordbruksdepartementet inom tre veckor från den dag klaganden erhöll del av beslutet. För menighet är besvärstiden fem veckor.

Kurt Nordgren

Bengt Norén

Bestyrkes på tjänstens vägnar

Linda Eriksson

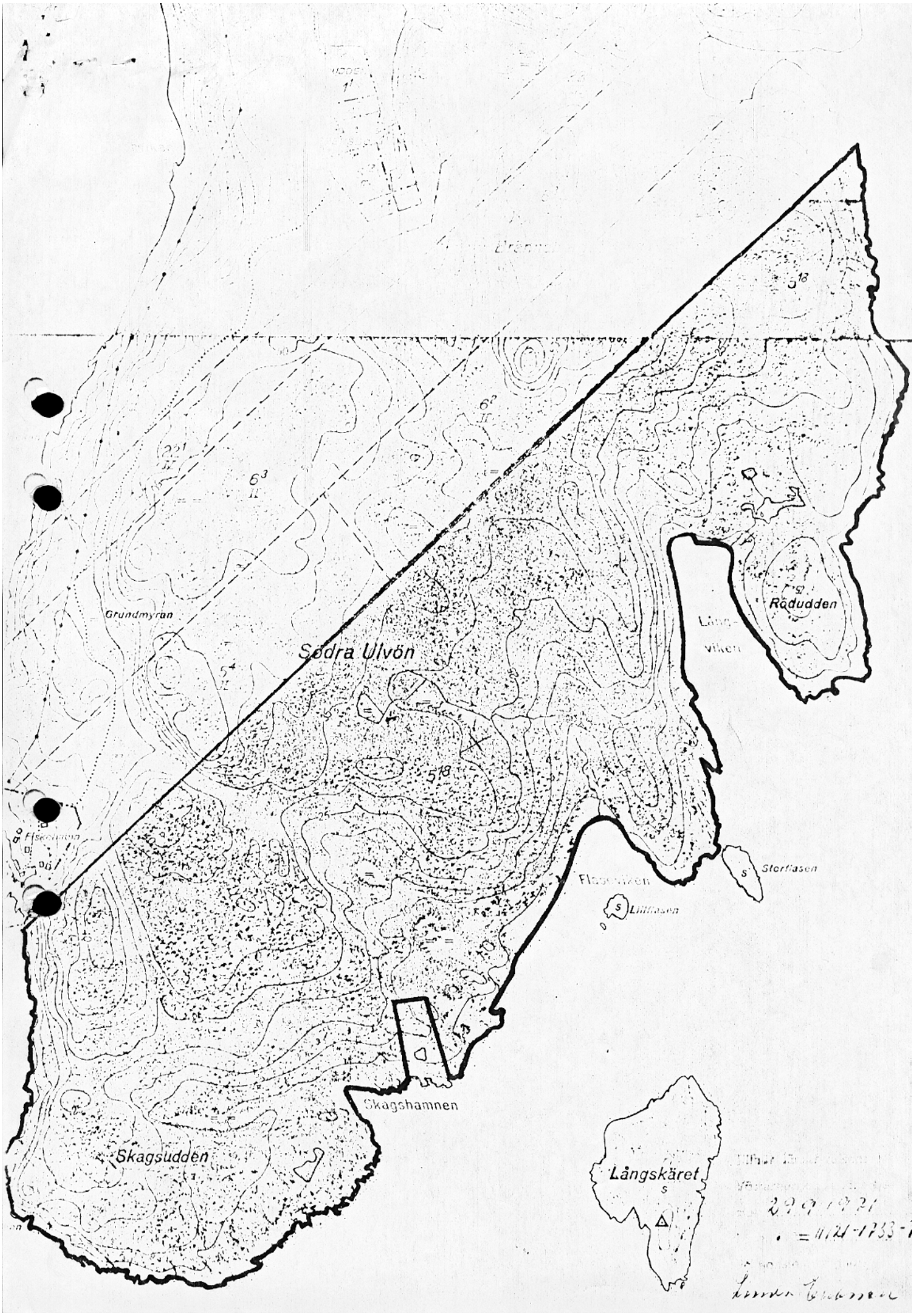
Grundmyran
Södra Ulvön
Rödudden
Storflasen
Flasenviken
Lillflasen
Skagshamnen
Skagsudden
Långskäret

FÖRSLAG TILL SKÖTSELPLAN FÖR

SÖDRA ULVÖNS NATURRESERVAT

Nätra, Örnsköldsviks kommun

Av

Allan Andersson

1975

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sid
Beskrivning	2
Reservatsföreskrifter	3
Slitagekänslighet, skogsbruk och jakt	5
Förutsättningar för friluftsliv	6
Information och tillsyn	8
Sammanfattning	8
Kartor	10

BESKRIVNING

Reservatet S Ulvön tillkom 1971 och var främst avsett att utgöra ett rekreationsområde. Reservatet är alltså i första hand ett socialt reservat.

Reservatet omfattar ca 200 ha. Den största arealen upptas av öppen och halvöppen hällmark (se karta). Inom området finns i övrigt sju myrar och fyra mindre tjärnar samt skogsmark i vilken ett hygge förekommer.

Stränderna är samtliga mer eller mindre kala klippstränder övervägande bestående av diabas. Rapakivigranit finns dock i ett ca 300 m brett bälte från Rödudden och norrut på östra sidan. De brantaste stränderna finns på västra sidan söder om Marviksgrunnan medan de i söder och öster är relativt flacka. Två större vikar finns, nämligen Flaseviken och Långviken, båda med sandstränder i de innersta delarna.

Myrarna är alla av den topogena typen utom myr B (se karta) som delvis är av den ombrogena typen med stora tuvor och mattor av vitmossa (Sphagnum). Myrarna är annars mycket blöta ibland förekommer gölar och gungflyn med dystränder, vilket t ex förekommer vid myr A och D (se karta).

De fyra tjärnar som finns är alla mycket små. De som ligger på östra sidor om Skagshamnen saknar till- och avlopp medan tjärnarna nordost om Långviken står i förbindelse med varandra genom en bäck och avvattnas av en annan till Långviken. Dessa sjöar ligger delvis på rapakivigranit varför vegetationen är relativt fattig. Dock finns vid bäckutloppet stora bestånd av vitag.

De öppna hällmarkerna har mycket sparsam vegetation, delvis beroende på det exponerade läget. Hällarna kläds delvis av skorplavar och endast i skrevor och sprickor finns högre vegetation. Halvöppna hällmarker finns i hela området innan-

för den öppna hällmarken. De karakteriseras av mer utvecklade fält- och trädskikt i förhållande till de öppna hällmarkerna. Trädskiktet domineras av tall som vanligen är knotig och vresig samt av hög ålder. Skogen som finns inom reservatet domineras av granbestånd. Fläckvis finns dock tallbestånd. Det är främst i dalgångar och i de inre delarna av reservatet som skogarna finns. Norr om Flaseviken finns ett nyupptaget hygge.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

Beslut 1971-09-29

Med stöd av 7 § naturvårdslagen beslutar länsstyrelsen att fastigheten Ulvön 5:18 på Södra Ulvön i Örnsköldsviks kommun, med undantag av viss tomtplats, skall utgöra naturreservat på grund av områdets betydelse för kännedom om landets natur och för dess betydelse för allmänhetens friluftsliv.

Reservatet, som omfattar ca 200 hektar, har markerats med grön färg på till ärendet hörande karta.

För reservatet fastställer länsstyrelsen med stöd av 8 och 10 §§ samma lag följande föreskrifter.

Reservatföreskrifter gällande förfogandet över fastigheten

Det är förbjudet att

1 uppföra byggnad

2 bedriva någon form av täktverksamhet, schaktning, fyllning eller liknande ingrepp, som väsentligen kan skada markytans form såvida icke ingreppet är att hänföra till företag enligt gruvlagen

3 utan länsstyrelsens tillstånd framdraga luftledning eller jordkabel

4 uppsätta stängsel eller eljest vidtaga åtgärder som hindrar eller försvårar allmänhetens möjligheter att nyttja området för bad och rörligt friluftsliv

5 utan länsstyrelsens tillstånd uppsätta skyltar, anlägga vägar, bryggor eller liknande anordning

6 upplåta plats för varaktig camping

7 utföra avverkning eller röjning på impedimentmark

8 så eller plantera för trakten främmande växter, buskar och träd.

Reservatföreskrifter gällande allmänheten

Det är förbjudet att

1 förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning, till exempel klapperstensfält

2 skada vegetationen genom att exempelvis uppgräva växter, avsiktligt uppriva moss- eller lavtäcke eller bryta kvistar från levande eller döda träd och buskar

3 vidtaga åtgärd som kan verka störande på djurlivet, exempelvis från nära håll fotografera fågelbo, lya, gryt eller motsvarande

4 släppa fri hund, katt eller andra djur inom området

5 utföra vetenskapliga eller andra undersökningar utan tillstånd av länsstyrelsen

6 framföra motordrivet fordon.

I övrigt erinras om de förbud, som allmänt gäller, varvid

här kan nämnas förbud mot att

1 olovligen av växande träd taga, ris, gren, näver, bark, löv m m (12 kap 2 § brottsbalken)

2 skräpa ned i naturen med plåt, plast, glas, papper, avfall eller annat (23 § naturvårdslagen)

3 handha eld eller brandfarligt föremål på sådant sätt att därav lätt kan uppstå brand (10 § brandlagen).

Allmänheten äger rätt att för framkomst passera över den från reservatet undantagna tomtplatsen inom ett 30 meter brett område räknat från strandlinjen.

Vård- och förvaltningsbestämmelser

Reservatet skall vårdas för att tjäna som rekreationsområde med beaktande av att detsamma skall bibehålla sin nuvarande naturmiljö och landskapsbild. Vid skogliga åtgärder bör hänsyn tas till ovan nämnda syften.

Reservatet skall förvaltas av markägaren i samråd med skogsvårdsstyrelsen. Reservatet skall benämnas Södra Ulvöns natur reservat och utmärkas av skogsvårdsstyrelsen i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

SLITAGEKÄNSLIGHET, SKOGSBRUK OCH JAKT

Slitagekänslighet

De södra och östliga delarna av reservatet, i princip det som på kartan är markerade som öppen hällmark, har en mycket sparsam vegetation som, där den över huvud taget finns, endast består av ett tunt lager av mossor eller lavar. Dessa nästan kala hällar är naturligtvis känsliga för eldning och mekanisk påverkan. Eldning bör alltså ej alls ske inom dessa områden utan lokaliseras till därför iordningställda platser

I den halvöppna hällmarken är markskiktet tjockare än på den öppna hällmarken men eftersom det oftast består av renlavar över ett mycket tunt eller obefintligt jordlager är dessa områden ytterst känsliga för tramp. Strövstigar bör absolut inte läggas igenom områden med halvöppen hällmark. Sådana bör lokaliseras till hällarna närmast havet samt i skogen där inga restriktioner för rörligt friluftsliv kan anses motiverbara.

Skogsbruk

Vad som däremot är oroande när det gäller skogen är hyggena. Om det hygge som redan finns får "äta" sig vidare genom reservatet förfelas snart hela tanken med reservatet. Man kan lite drastiskt säga att i ett så här litet område så minskar rekreationsvärdet med kvadraten på hyggesstorleken. Eftersom inte avverkning är förbjuden i reservatsföreskrifterna, krävs stor hänsyn från markägarnas sida. Om hyggen "måste" tas upp bör de vara små och plantering bör ske snarast efter avverkning (inom 2 år). Vidare bör ej nya hyggen tas upp förrän slutna ungskogsbestånd finns på tidigare avverkningsytor. Avverkningar på områden, markerade som öppen hällmark och halvöppen hällmark bör över huvud taget ej ske.

Jakt

Hinder mot normal jakt bör ej finnas.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR FRILUFTSLIV

Reservatet ligger, liksom hela Södra Ulvön, väl till för fritidsbåtfolk. Då intresset för turism och att tillbringa helger till sjöss har ökat är det naturligt att man i resonemanget om reservatets framtida skötsel även tar upp frågan om förutsättningarna för rörligt friluftsliv.

Strövstigar

Förutsättningarna för strövstigar inom reservatet är mycket goda. Hela södra och östra sidan har flack strand som mest består av flata klippor varför stigar mycket väl kan lokaliseras till dessa delar. Vidare finns redan tidigare stigar som kan utnyttjas. Från Flaseviken går en stig norrut mot fäbodarna där den möter stigen som går mellan Rensviken och Fäbodsjöns sydspets. Från Marviksgrunnan går en stig mot Skagshamnen. Den är visserligen otydlig på många ställen men skulle enkelt kunna iordningställas och fungera som alternativ till en led runt reservatets stränder. I öster är stranden lättgången varför en led mot Rensviken skulle kunna ordnas.

I anslutning till vandringslederna bör rastplatser med iordningställda eldstäder anläggas i anslutning till sandstränderna eller i skogspartier för att inte de ömtåliga klipporna skall komma till skada.

Badplatser

Eftersom vattendjupet är stort runt hela reservatet är "familjevänliga" badplatser sparsamt förekommande. Lämpliga sådana finns dock i de två stora vikarnas innersta delar där sandstränder finns. Detta gäller således Flaseviken och Långviken som bägge ligger relativt skyddade.

Naturliga småbåtshamnar

I hårt väder kan det vara svårt att lägga till utefter klippstränderna. De enda naturliga "hamnarna" är Flaseviken och Långviken som dels ligger ganska skyddade och dels har sandstränder i sina innersta delar varför de utgör lämpliga ilandstigningsplatser. I övrigt kan man utnyttja den fina hamnen vid Marviksgrunnan som ligger alldeles norr om reservatsgränsen i väster.

Sevärdheter

Förutom den vackra natur som hela Södra Ulvön har att bjuda, finns i reservatets västra hörn en sevärdhet av kulturhistoriskt intresse. Det är den nu nedlagda vanadingruvan vid Marviksgrunnan. De raserade gamla kajerna utanför gruvhålet gör att platsen nu ser ganska ogästvänlig och skräpig ut men om man röjde bort detta och i stället satte upp någon eller några informationstavlor som berättade om den tidigare verksamheten skulle gruvan kunna utgöra en självklar turistattraktion. Närheten till den kulturhistoriskt intressanta fiskehamnen Marviksgrunnan ökar dessutom värdet.

INFORMATION OCH TILLSYN

Som antytts i texten i samband med omnämnandet av den nedlagda vanadingruvan, vore det lämpligt att sätta upp informationsskyltar i reservatet. Förutom den information av historisk art som bör finnas i anslutning till gruvan, är det också lämpligt att på några ställen sätta upp informationstavlor på vilka besökande kan ges information om reservatet som helhet, natur, strövstigar, restriktioner och så vidare. Särskilt vandrare och båtfolk som tänker övernatta och ströva runt på ön skulle vara betjänta av tillgång till kartskisser över ön som kunde tas med på vandringen. Dessa kunde placeras i en "brevlåda" i anslutning till informationsskyltarna.

Tillsyn och skötsel av reservatet skall utföras av skogsvårdsstyrelsen. Inom den närmaste tiden bör arbeten påbörjas med utmärkning av strövstigar, utformning av informationsblad och skyltar, anläggning av rast- och eldplatser o s v.

SAMMANFATTNING

Reservatet Södra Ulvön som är avsatt som ett socialt reserva till gagn för människors rekreationsbehov är ett stycke

natur som i flera hänseenden är typisk för den ångermanländska skärgården. Den rika berggrunden av diabas i kombination med den röda, fattiga rapakivigraniten ger utrymme för intressanta variationer i floran. Skogsland och kust möter i harmoni. Den mänskliga påverkan är liten varför den stillhet och känsla av "ödemark" som bör vara utmärkande för ett reservat existerar. Inom reservatet finns omväxlande kala hällmarker, halvöppna hällmarker, myrar och skog. Skogen har delvis avverkats och ett hygge finns vilket ur rekreationssynpunkt är olyckligt om det fortsätter eftersom reservatet är så litet. De halvöppna hällmarkerna är mycket känsliga för slitage då de oftast täcks av ett tunt lager av busklavar. Trots detta bör man kunna anlägga strövstigar om man lokaliserar dessa till övriga biotoper. De stora vikarna Långviken och Flaseviken är lämpliga som naturliga småbåtshamnar och badplatser. Den nedlagda vanadingruvan vid Marviksgrunnan har för besökaren ett kulturhistoriskt värde.

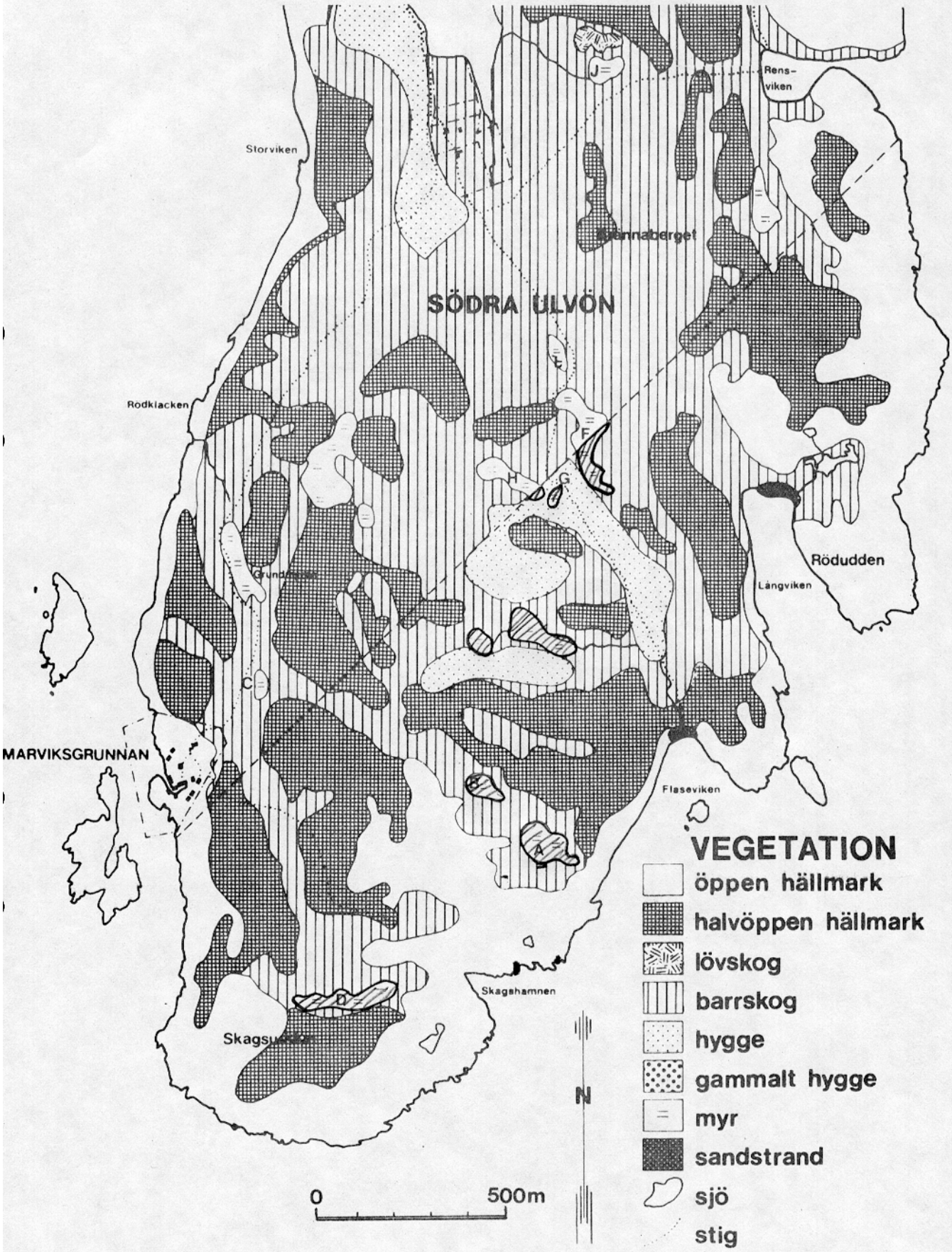
SÖDRA ULVÖN
Storviken
Rödklacken
Rens-
viken
Rödudden
Långviken
Fläseviken
Skagshamnen
MARVIKSGRUNNAN
A
B
C
D
E
F
G
H
J
VEGETATION
öppen hällmark
halvöppen hällmark
lövskog
barrskog
hygge
gammalt hygge
myr
sandstrand
sjö
stig
N
0
500m

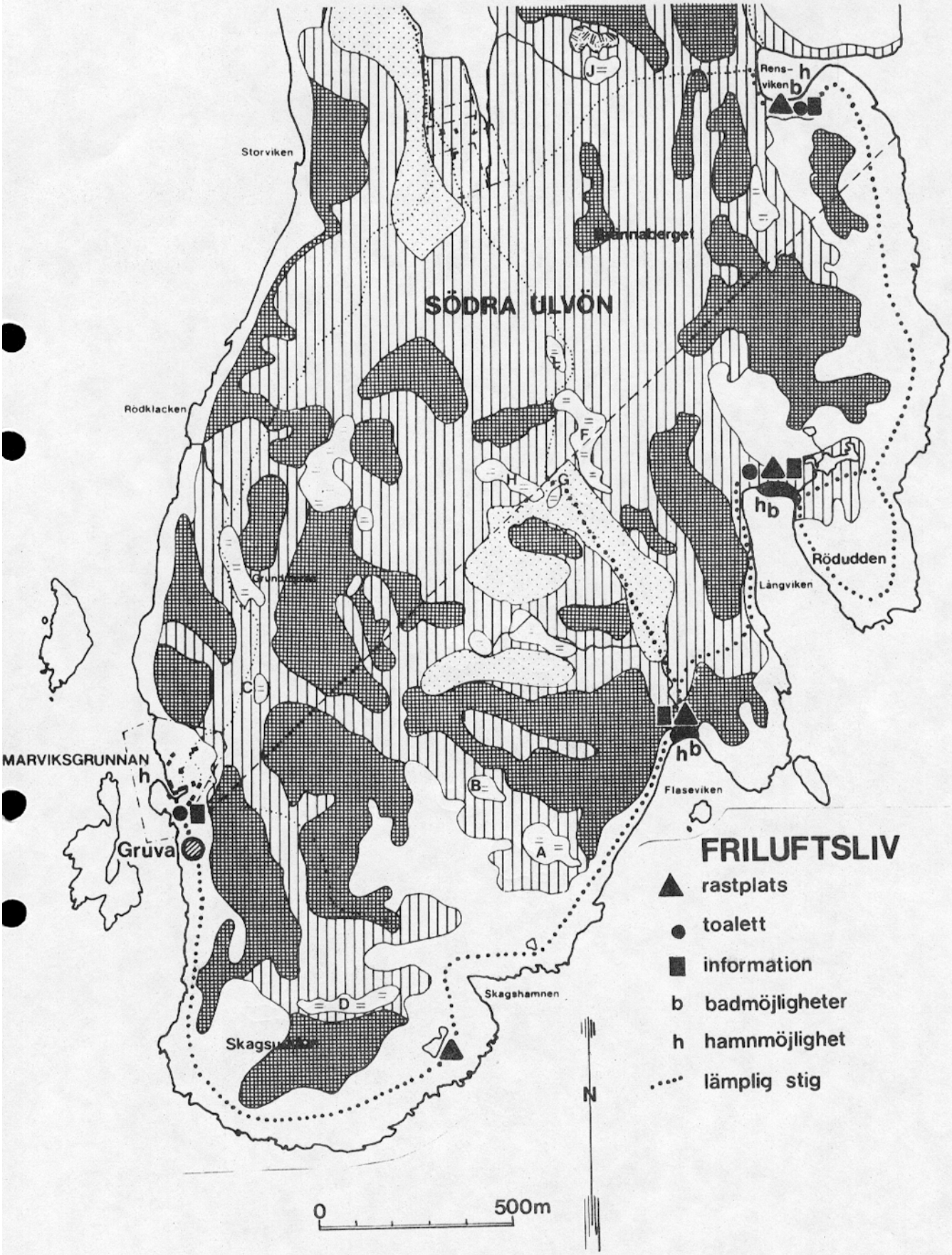
SÖDRA ULVÖN
Storviken
Rens-
viken
Bärnaberget
Rödklacken
Grundsund
MARVIKSGRUNNAN
Gruva
Skagsundet
Skagshamnen
Flaseviken
Långviken
Rödudden
A
B
C
D
F
G
H
J
h
b
hb
N
0
500m
FRILUFTSLIV
rastplats
toalett
information
b badmöjligheter
h hamnmöjlighet
lämplig stig